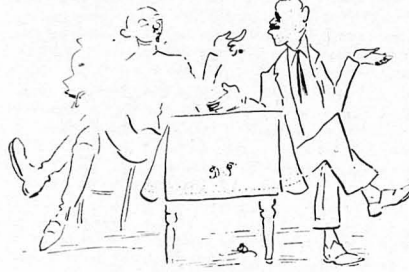

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΟΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Η ΣΚΟΥΦΙΑ

Μικρό τὸ μέρος, πένθιμο τότε, λυπημένο, χαροκαμένο, σμυθωτό. Οἱ Βουίγχοροι εἶχαν σφάζει σχεδόν ὅλους τοὺς ἀνδρες αὐτῶν τὸν Μητροπολίτη, καὶ τὰ πτώματά τους τὰ εἶχαν ὀφθεῖ μέσα σ' ἓνα λίκνο, ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ σχολεῖο, ὅπου μαζευόντουσαν καὶ κλαίγαν ἢ γήφες καθημερινῶς.

“Ὀλη ἡ ἀριστοκρατία καὶ οἱ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τῆς πόλεως ἐσύχραζαν στὸ Ἰνίη.”

ἐσιὰ καὶ καραμάδες. Τὸ μέρος ἦταν βέβαια ὀμορφο καὶ ρομαντικό, μὴ ὁ καιρὸς καὶ ἡ σημασία τὸ εἶχαν μεταβάλλει...

“Ἔτσι καὶ ἐγώ, ὅταν αἰσθανομῶνα τὴν καρδιά μου νὰ πιέζεται, καθάλλικενα ἓνα ἄλογο καὶ πῆγαινα στὶς Σέρρες. Ἐπῆγαινα τὴ νύχτα τοῦ Σαββάτου, καθόμῶνα ὅλη τὴν Κυριακή, καὶ τὸ βράδι, μετὰ τὸ δείπνο, ἔκανα καθάλλικενα καὶ σὲ τρεῖς ὥρες ἦμουν στὸ Λεῖο Ἰσαόρ.”

Μαζὸ μου ἔπαρνα πάντα τὸ Τριταγαρινὴν, καθάλλικενα καὶ αὐτόν, σ' ἓνα ἄσπρο ἄλογο. Ἦταν ἓνας γέρος φιλόσοφος, θεωρητικός, εὐφρόσενος καὶ γεμάτος γενεαί, πατριότης μὴ φουστανέλλας, γιὰ τὸν ὅποιο ἔγραφα καὶ πρὸ ἡμερῶν στὸ «Μπουκέτο».

Στὶς Σέρρες γνώριζα ἀρετόν κόσμο καὶ περιούσια τὴν ἡμέρα μου εὐχάριστα. Τὸ βράδι αὐτόναινα τὶς ὥρες μου στὸ σπίτι τοῦ Ἰνίη, διειθνήντο τότε τοῦ ἐκεῖ ἰσχυροκαταστήματος τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν. Σπίτι τοῦ μαζευόντουσαν ὅλες ἡ ἀρχές καὶ οἱ πρόζοι τῆς πόλεως.

Πόσα πρόσωπα μοῦ ἔρχονται τώρα στὴ μνήμη!... Μέσαρος τότε ἐκεῖ ἦταν ὁ Μπαίρας. Ὁ Κονδύλης ἦταν λογάδος, ἐπῆναι στὴν προαίμῃ, καὶ ὅταν κατέβαινε στὶς Σέρρες ἦταν πὴ μάγος, πὴ ἀγῶνος καὶ μὴ πὴ ἀιχμηρὰ τὰ δόντια του, σὰν νὰ τὰ τρώγχε ἐκεῖ ψηλά, βλέποντας τοὺς Βουίγχορους.

Γραμματεὺς τῆς Νομαρχίας ἦταν τότε ἐκεῖ ὁ Πότης ὁ Φαρμάκης. Μία μέρα λοιπὸν τὸν ἐπισκέφθηκε, ἔφαρνεκά, μὴ φίλη του, ἔφανθη καὶ ὀδοκόκκηνη, σὰν ὀδομάχαρι, σῆςυγος ἓνος τραπέζικου ἰταλῆλου, ἀπὸ μὴ πόλι τῆς Ἀττικῆς. Ἦ ἔφανθη αὐτὴ γόησσα ἔπεσε μερῶς του σὰν κεραινός. Ἦ ἐπίσκεψῆς τῆς τὸν ἀνασώτατος.

Τὸ γεγονός θ' ἀποτελοῖσε σκάνδαλο, γιὰ τὴ μηρὴ καὶ αὐστηρὴ κανονία τῶν Σερρών. Σκέφτηκε λοιπὸν νὰ τὴ συστήση ὡς... Γερμανίδα δημοσιογράφου!

“Ὅλοι τῆς δίνανε συνέντευξι.”

πράγματα μεταδεδῆναι. Ἀπαλοῦντο φασαρίες. Αἰματοχυσία! Τὶ ἀπόνηε ὄμως δὲν ἔμαθα, γιατί ἔφαρνα τὴν ἰδία μέρα ἀπ' τὶς Σέρρες.

Ἔπειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες ἦμῶνα στὴ Θεσσαλονίκη καὶ ἔμῶνα στὸ ξενοδοχεῖο τῆς Ἀλλῆλιας, ὅταν ἔλαβα ἔφαρνα ἀπὸ τὸν Πόπη τὸν Φαρμάκη ἓνα τηλεγράφημα.

Μοῦ τηλεγραφοῦσε :
“Ὅταν ἐπιστρέψετε ἐδῶ, συνοδεύσατε, παρακαλῶ, κυρία Τ. ἐξορισκομένη ἰδίον ξενοδοχεῖον, ἀριθμ. δωματίου 4.”

Νόμισα πὴς ἐπρόκειτο γιὰ τὴ σῆςυγο καθενός ἀξιωματικὸ ἢ ἰταλῆλου καὶ τῆτῆρα νὰ δοῦ ἀμέσως τὴν κυρία Τ., γιὰ νὰ κανονίσαινε τὰ τῆς ἀναχορηγήσεως, μὴ καὶ ἔμῶνα στὸ ἴδιο ξενοδοχεῖο.

— Ἦ καὶ Τ. σῆς περιμένη στὴν κάμαρα τῆς, μοῦ εἶπε τὸ γκαρόναι ποῦστῆλα νὰ τὴν εἰδοποιήσω. Περάστε!...

Μ' εἰδέχθη ἔφαρνεμένη ἀπάνω στὸ κρεβάτι τῆς.

Μόλις ὄμως μετῆρα μέσα, ἀπόμῶνα κόκκαλο!

ἔφαρνεμένη στὸ κρεβάτι τῆς, προκλητικῶς μισόγῃνη, βροσιόταν ἡ ἔφανθη κυρία τοῦ τραπέζικου, γιὰ τὴν ὅποιο λίγο ἔλειψε νὰ μοναχῆσῃνη στὶς Σέρρες.

- Σὺ!... τῆς εἶπα ἔφαρνετο.
- Ἐγώ, μοῦ ἀπάντησε ζωοῖς ντροπῆ καὶ ὀδῶ.
- Ἄλλο ὄνομα ἔχεις ἐδῶ.
- Ἐδῶ ἔχω τ' ὄνομα τοῦ σῆςυγῶ μου.
- Τελειώσε τὶς συνεντεύξεις στὶς Σέρρες;
- Ἐφαρνα γιὰ νὰ μὴ ἐμῶ... τελειώσῃνη!
- Καὶ τώρα θέλεις νὰ ἔκαναίς;
- Ἄν μὴ πάρῃ καὶ σοῦ...

Αὐτὴ τὴ στιγμή βήματα ἀκουστήσαν ἀπ' ἔξω. Κάτωσε πληγίσιες στὴν πόρτα.

- Σκεπάσου, τῆς λέο, κάπως ἔρχεται.
- Ἄ, δὲν θά εἶνε κανεῖς, μοῦ ἀπάντησε ἀδιάφορα θάνα ὁ σῆςυγός μου!
- Ποῖός;... Πῶς;... Τί εἶπες;
- Ὁ σῆςυγός μου, δὲν ἀκούς;...
- Ὁ σῆςυγός σου!... Καὶ τὸ λές τόσο ἀδιάφορα!
- Τί ἦθλες νὰ μῶνο τοῖμῆες πρὸς τμήν του;
- Μὰ ἂν σὲ βοῆ εἶται ενεργλῆξῆ;
- Ἄν ντρέπεται, ἂς κλεισθὶ τὰ μάτια τοῦ ὄπιστον νὰ σκεπαστῶ.
- Καὶ γιὰ μένα;
- Τί γιὰ σένα;
- Τί θά πῆ γιὰ μένα;
- Αὐτός δὲν θά πῆ τίποτε. Ἐγώ μόνον θά τοῦ πῶ πὴς εἶσαι ἔφανς φίλος.
- Καὶ διτ ἔφαρνα νὰ σὲ πάρω νὰ πάμε στὶς Σέρρες;
- Ὄχι, αὐτὸ δὲν θά τὸ πῶ, οὔτε ἐγώ, οὔτε ἐσῶ!...
- Ἐπιτομπαξὺ ὁ σῆςυγος χτυποῦσε ἀπ' ἔξω τὴν πόρτα.

‘Ὁ σῆςυγος ἦταν ἓνας κοντός, στρογγυλοπός ἀνθρώπος...’

Ἐπιτομπαξὺ ὁ σῆςυγος χτυποῦσε ἀπ' ἔξω τὴν πόρτα.

- Κραφὰ σκέπασαι νὰ φύγῃς; τὴ ρώτησα.
- Μάλιστα.
- Καὶ θές νὰ σὲ συνοδέρω ἔγώ;
- Βεβαίως.

Τὰ χτυπήματα στὴν πόρτα εἶχαν γίνῆ τῶρα πὴ ἔφαρνε.

- Τί θά πῆ αὐτός ὁ ἀνθρώπος πὴ ἀγοῖμῆ νὰ τοῦ ἀνοῖξομῆ; ψηθῶσινα.
- Ὅ,τι πῆ, θά τ' ἀκούσομῆ, μ' ἀπάντησε αὐτῆ.
- Ἀνοῖξέ του, εἶπὶ τέλους.
- Ἀνοῖξέ του σὺ.
- Ἐγώ δὲν πῶ.

‘Ἐσπασε τὸ πόδι του.’

στην πόρτα, σήκω σὺ νὰ τοῦ ἀνοίξεις.
Καὶ συγχρόνως ἔλαβα στάνιν ἀμύνης, κοντὰ στὸ κρεβάτι καὶ στὸ λαβοράνιο.

—'Ανοίξε λοιπόν, δὲν εἶνε κλειδωμένα, φώναξε τώρα ἡ κυρία.
'Η πόρτα ἀνοίξε καὶ μῆτρε ὁ σύζυγος.
—Μὰ κομιώσουνα, μικροῦλα μου; ρώτησε τὴ γυναῖκα του.
—'Οχι, μιλώσα με τὸν κύριο, τοῦ εἶπε, κ' ἔδειξε ἐμένα.
'Εγὼ πεφωμένα νὰ ἰδῶ ἀπὸ ποῦ θ' ἀρχίσῃ ἡ ἐπιθέσις.
'Ο κακομοιρὸς σύζυγος ἦταν ἕνας Πατριῶς, κοντὸς, στοργγγυλω-
πὸς, μὲ φουσκωμένα μάτια, μὲ φουσκωμένα μάγουλα, μὲ φουσκωμένη
τὴν κοιλίτσα καὶ μὴ γλυκεὰ ἀγαθότητα ἦταν χυμένη στὸ πρόσωπό
του.
—'Ο κύριος Τάδε, τοῦ εἶπε ἡ γυναῖκα του οὐσαινότατος μὲ.
Μοῦ ἔδωσε τὸ χέρι του, μὲ προθυμία κ' ἐμπιστοσύνη.
—Χαίρω πολὺ πού σὰς γνωρίζω, κύριε, μοῦ εἶπε. Καθίστε.
Κάθησα σάν κατηγορούμενος.
—'Η κυρία μου μοῦ εἶχε πει γιὰ σὰς...
—'Η καλωσύνη της!...

—'Αρχισε νὰ μοῦ μιλήσῃ γιὰ διάφορα πράγματα καὶ στὸ τέλος μὲ
παράτατο γιὰ τὴ ζωὴ του, μὲ πίκρα γιὰ τὴ γυναῖκα του. Τόσες θυ-
σιὰς κάνει γι' αὐτὴ καὶ τὸ χαμό-
γελοῦ της δὲν τὸ βλέπει!... Τὸν
βασανίσει σὰν νύμφα της, ὅπως ἡ
γάτα τὸ ποντίκι.
—'Η γυναῖκα εἶνε πάντοτε μὴ
γάτα. Φτάνει ὁ ἄνδρας νὰ προ-
σέχῃ νὰ μὴ γίνεται ποντίκι της!
τοῦ εἶπα.

—Σὰς ἀρέσουν ἡ γυναῖκες,
μὲ ρώτησε.
—'Όταν εἶνε ὁμορφες.
—'Ὡς γυναῖκες, πὼς τις βρι-
σκετε ;
—Κατώτερες τῆς γάτας.
—Κί θὰ κάνατε ἐσεῖς, ἂν εἶ-
χατε μὴ τέτοια γυναῖκα ;
—Θὰ τὴν ἤμερωνα.
—Κί' ἂν δὲν ἤμερωνα ;
—Θὰ τὴν ἐπαγαί!...

—'Εγώσιε πρὸς τὴν σύζυγό του,
ἡ ὁποία ξεσεκαζόταν ἀόμοια πε-
ρισσότερο, ἐπὶ τοῦτο ἰδού, γιὰ
νὰ τὸν προκαλῆ, καὶ τῆς εἶπε :
—Τ' ἀκούς; Τ' ἀκούς τί λέει
ὁ κύριός;...

Κί' ἔπειτα, στρεφόμενος σ' ἐ-
μένα :
— Πέες της τα, κύριε, σὲ πα-
ρακαλῶ. Πέες της τα, γιὰ νὰ
βάλλῃ γνώσιν! με παρακάλεσε.
— Πῶς... πὼς, τί εἶπες ;
Πὼς, θὰ μ' ἐντιγες; ρώτησε αὐ-
τὴ κ' ἀπεγγινώθηκε ἀόμοια πε-
ρισσότερο.
—Νομίζω πὼς κἀτα τέτοιο
εἶπα.

—'Ἐλα τότε νὰ μὲ πνίξῃς!...
Κόπασσε...
—'Ἐσοε καθὼς εἶσαι, θὰ μοῦ
εἶν' ἀδύνατον. 'Αλλά...
—'Αλλά, τί ἀλλά ;
—'Αλλά προηγουμένους θὰ σὲ
..... σκέπαζα!...

... Τὴν ἄλλη μέρα, μὴ θέλοντας
νὰ δημοσιοῦσθω σκάνδαλο, πα-
ράγγιλα στὴν κυρία πὼς φεύγω
γιὰ τὴν 'Αθήνα καὶ νὰ βρῆ ἄλλον
νὰ τὴν πνίξῃ, ὀδηγώντας τὴν στὶς
Σέρρες.

Κί' εὐρίσκει μολεταῖτα.
Τὸν φίλο μας τὸν Τάδε Μπάτσαρη, λογιγὸ τότε.
'Αντί ὅμως νὰ τὴν πνίξῃ... ἔσπασε ὁ ἴδιος στὸ δρόμο τὸ ποδάρι
του!...
(Στὸ προσεχὲς ἢ συνέχεια) ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΠΑΛΗΣ ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕ

ΜΙΑ ΗΡΩΪΚΗ ΚΟΡΗ

'Ο Γαλλο—Γερμανικὸς πόλεμος τοῦ 1870. Οἱ Γερμανοὶ στὰ
Μέγς. Μιά νύχτα στὸ Βιλλεντιέ. Τὸ μαρτύριο τῆς Σωσσάνας
Ντιντιέ. Γιὰ νὰ μὴν προδώσῃ τοὺς συμπατριώτες της, «Θά
τουφεκιστῆί!...» «Ζήτω ἡ Γαλλία!...» «Ἦῦρ!...» Πὼς πε-
θαίνουνη ἡ ἡρώιδες, κτλ. κτλ.

Βρισκόμαστε στὰ 1870, στὴν ἐποχὴ τοῦ ὀ Γαλλο—Γερμανικὸς πό-
λεμος ἐμαίνετο καὶ πὺν κάθε τόσο συντήριτοτο αἰματηρὸς μάχες με-
ταξὺ τὸν δύο ἀναπάλων στρατῶν.

Στὸ σημαγμένο ἀπὸ τὸν πόλεμο χωριὸ Βιλλεντιέ, στὰ περὶχωρα
τοῦ Μέγς, κατοικοῦσε μὴ νέα καὶ ὠραία κοπέλλα, ὀνομαζομένη Σω-
σάνα Ντιντιέ, ἡ ὁποία εἶχε μείνει στὸ σπίτι της μόνη μαζὺ μὲ τὸν
μικρὸ τῆς ἀδελφῷ, ἕνα ἄγορι τεσσάρων χρόνων.

Μιά νύχτα, ἡ Σωσσάνα ἀκούσε ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ
τῆς κλαγγὴ ὀπλων, φωνῆς καὶ θόρυβου καὶ γλώσσας ἀπ' τὸ φόβο της,
'Η καρδιά της ἔπαψε νὰ χτυπῆ. Κατάλαβε πὼς θὰ ἦσαν Γερμανοὶ

στρατιῶτες κ' ἀποφάσισε ἀπ' τὸ φόβο της, ὀνομαζομένη Σω-
σάνα Ντιντιέ, ἡ ὁποία εἶχε μείνει στὸ σπίτι της μόνη μαζὺ μὲ τὸν
μικρὸ τῆς ἀδελφῷ, ἕνα ἄγορι τεσσάρων χρόνων.
Μιά νύχτα, ἡ Σωσσάνα ἀκούσε ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ
τῆς κλαγγὴ ὀπλων, φωνῆς καὶ θόρυβου καὶ γλώσσας ἀπ' τὸ φόβο της,
'Η καρδιά της ἔπαψε νὰ χτυπῆ. Κατάλαβε πὼς θὰ ἦσαν Γερμανοὶ
στρατιῶτες κ' ἀποφάσισε ἀπ' τὸ φόβο της, ὀνομαζομένη Σω-
σάνα Ντιντιέ, ἡ ὁποία εἶχε μείνει στὸ σπίτι της μόνη μαζὺ μὲ τὸν
μικρὸ τῆς ἀδελφῷ, ἕνα ἄγορι τεσσάρων χρόνων.

□ □ □ ΖΩΓΡΑΦΙΕΣ □ □ □

'Η Δυσημένη

(Τοῦ 'Αζάρ)

μὴ νὰ χάνοιμε, εἶπε ὁ Γερμανός, 'Ακολούθησέ μας ἔξω κ' ἀκού-
πισσε πάνω σ' ἐκεῖνο τὸ δέντρο. 'Αν δὲν ἀπαντήσῃς στὶς ἐρωτήσεις
μου ἢ ἂν μὰς δώσις ψευτικὲς πληροφορίες, θὰ τουφεκισθῆς!...

'Η Σωσσάνα βγήκε ἔξω καὶ στάθηκε κάτω ἀπὸ τὸ δέντρο. Οἱ
στρατιῶτες σήκωσαν τὰ ὄπλα τους καὶ τὴν σημάδευσαν.

—Σοὺ δίνω ἐνὸς λεπτοῦ καιροῦ γιὰ νὰ σκερτῆς κ' ν' ἀποφασί-
σις, τῆς εἶπε ἕνα ὀ ἀξιωματικός.

'Η κόρη ὀμως σόπαινε. 'Οχι, δὲν θὰ πρόδωε ποτὲ τοὺς συμπα-
τριώτες της.

—Σκοπεύσατε!... πρόσταξε ὁ ἀξιωματικός.
'Η Σωσσάνα ἀνατινάχτηκε γεμάτη τόλμη.

Τὰ μάτια της, τὰ ὠραία φεγγοδόλα μάτια της, ἄστραφταν.
Σήκωσε τὰ χέρια της ψηλά καὶ μὴ κραγγὴ βγήκε ἀπ' τὸ στόμα
της, μὴ κραγγὴ παλλομένη ἀπὸ πατριωτικὴ λαχτάρα :
—Ζήτω ἡ Γαλλία!...
—Ἦῦρ! διατάξε μὲ λύσσα ὁ Γερμανός.

Μὴ ὀμοιορηνία ἀκούστικρε.
Κί' ἡ Σωσσάνα Ντιντιέ σὺ-
ράστικρε κάτω νεκρὴ!...

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

—Συνειδήσις εἶνε ἡ φωνὴ τῆς ψυχῆς, ὅπως τὰ πάθη εἶνε ἡ φωνὴ
τοῦ σώματος.
—Οἱ γονεῖς δημοιοῦγόνται ἀπὸ τὴν φύσι, οἱ γνώριμα ἀπὸ τὴν
περίστασι καὶ οἱ φίλοι ἀπὸ τὸ χροῖον.
—'Η ζωὴ τοῦ φιλοσόφου εἶνε μὴ κομιώδια, τῆς ὁποιάς οἱ θεα-
ταὶ μόνο τὴν τελευταία σκηνὴ χειροκοποῦν.
—'Η μετανοοξία εἶνε τὸ
φῶριμα πὺν βγάσῃον τελευταίῳ
αἰ' σοφοῖ.